

Täna tuleb üle aegade taas kokku Rakvere Internaatkooli pere

Täna tähistatakse pidulikult omaaegse Rakvere Internaatkooli 45. aastapäeva. Kool eksisteeris Rakvere Õpetajate Seminari hoones aastatel 1956-1981.

Andres Pulver

Rakvere Internaatkool oli esimene omasugune Eestis. 1956. aastal nähti aga kogu koolisüsteemi tulevikku just internaatkoolides ning nii rajati üle Eesti kokku ligi paarkümmend sellist kooli, millest enamik oli aga määratud kiirele väljasuremisele.

Kool vaestele ja pättidele

Esimesel õppeaastal töötas Rakvere Internaatkool paralleelselt pedagoogilise kooli neljanda kursusega, ühised olid ka õpetajad. Edaspidi tuli aga oma jõududega hakkama saada. Pedagoogilisest koolis saadi küll päranduseks mitu õpetajat.

Esimesteks õpilasteks olid kirjade järgi küll kõige vaese-

mate perede lapsed, kuid tegelikult oli nende hulgas suur hulk lihtlabaseid pätte, kes suutsid koolis distsipliini olematuks muuta, ning lihtsalt ilma vanemliku hoolitsuseta lapsi.

Põhjus oli lihtsalt selles, et lisaks vaeste vanemate lastele saadeti kooli ka koolikohustuse täitmatajätajaid, vargaid ning hulligaane alaealiste asjade komisjoni poolt. Teatud mõttes täitis internaatkool seega ka erikooli ülesandeid. Nii ei panegi imestama, et terve hulk internaatkooli formeeriti õige ruttu erikoolideks ümber.

Rakvere Internaatkoolis löödi kord majja aga sõjaväeliste meetoditega ning tollal koolis töötanud pedagoogide meenutuste kohaselt saadi uueks aastaks asjad enam-vähem sujuma.

Algusest kuni viimaste päevadeni internaatkoolis töötanud ja pikka aega ka selle kooli direktor olnud Tiit Aruste on Ernst Allese koostatud raamatus "Rakvere koolid aegade lõikes" meenutanud:

"Mina olin III-IV klasside poiste kasvataja. Poisse oli rüh-

mas ligi 40. Enamik sellised, kes polnud eelmisel aastal koolis käinud, või "istujad".

Esimese veerandi lõpuks oli õppeaastase protsent 25, kolmveerandil kahed tunnistusel. Mõni teatas otse, et ei kavatsegi õppida. Haridusministeeriumi loal hakkasime repressioneerima. Teisest veerandist läks lahti totaalne õppimine.

Õppetund algas kohe pärast lõunasööki ja kestis seni, kuni iga poiss oli ära vastanud järgmise päeva ained. Klassist välja sai ainult vahetunniks ja söögijagaks. Mõni poiss istus nii magama minekuni. Kellel kahtesid polnud, tulid õppetundi kell 17 ja õppisid kuni 21-ni."

Esialgu andis Rakvere Internaatkooli õpet põhikooli programmi ulatuses, kuid aegapidi kasvati üle keskkooliks ning küllalt paljud internaatkooli lõpetanud läksid ka kõrgkoolidesse edasi õppima, kuigi esimeste õpilaste põhjal oleks seda olnud väga raske ennustada.

Internaatkoolis õppinud on hea sõnaga meenutanud väga tugevat klassivälisest tegevust. Eriti on esile tõstetud spordi- ja näiteringide tugevat taset. Kehalise kasvatused edendamise eest seis hea õpetaja Uno Aavola, näiteringiga tegeles Erika Rootalu.

Heal järjel oli ka Tiit Aruste poolt juhendatud naturalistide ring, mis tegeles muu hulgas elavnurga hooldamise ning küllikute kasvatamisega.

Nii jäid noorte naturalistide akvaariumid ja papagoipuudid jalgu ka omaaegsele haridusministrile Elsa Gretškinale, kes juba

lõpu eel kooli kontrollimas käis. Gretškina visitatsioon lõppeski kooli sulgemise otsusega.

Enne Gretškinat ametis olnud haridusminister Ferdinand Eisen oli Rakvere Internaatkooli iga hinna eest säilitada püüdnud, kuid tema lahkumisega sai ka Rakvere kooli aeg ümber. Siiski pidas Eesti esimene internaatkool ka kõige kauem vastu.

Kakskeelsus polnud probleemiks

1979. aastal muudeti kool veel üleöö sanatoorseks metaskooliks ning koos sellega tuli kooli ka suur hulk venekeelseid õpilasi. Nende õpetajateks tulid nõukogude raketiväeosa ohvitseride naised.

Kooli direktor Tiit Aruste on meenutanud: "Aseri kooli eeskujul kehtestasime reegli – igaüks võib rääkida omas keeles, kuid peab aru saama, mida teine räägib. Aasta pärast said kõik õpilased eesti keelega hakkama, õpetajad ei vajanud õppenõukogus enam tõlget, sest olid ise talvel organiseerinud eesti keele kursuse."

Lõplik teade kooli likvideerimisest tuli juunis 1981. Kooli vara jagati laiali rajooni vene koolide vahel, pisut said ka Rakvere 3. Keskkool, õhtukool ning Vaeküla Eriinternaatkool.

Maja aga kauaks tühjaks ei jäänud, sest pärast Rakvere Sanatoorse Metsakooli likvideerimist ja kooli varade laialitardimist avati samas hoones peagi kutsekool, mis tähistas oma kahekümnendat sünnipäeva eelmisel laupäeval.